

Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Allmänna rådets möte den 12 november 2018

Kommenterad dagordning

- 1. Godkännande av dagordningen**
- 2. (Ev.) A-punkter**

Lagstiftande verksamhet

3. EU:s fleråriga budgetram (MFF) 2021-2027

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet avser ordföranden att ge en lägesuppdatering rörande pågående förhandling. Medlemsstaterna kommer ges möjlighet att framföra sin syn på de förslag till textelement som föreslås ingå i ett framtida förhandlingsdokument rörande horisontella frågor och samtliga rubriker i kommissionens förslag. Syftet med arbetet med förhandlingsdokumentet är att identifiera alla element och möjliga optioner inom respektive område i förslaget som bör finnas med i den fortsatta förhandlingen.

Ambitionen från det österrikiska ordförandeskapet är att under hösten enas om vad det första utkastet till förhandlingsdokument ska innehålla, men utan att precisera några siffror.

Frågan om EU:s egna medel och övriga inkomster, liksom förslaget om rättsstatskonditionalitet i förhållande till EU:s fleråriga budgetram, kommer att diskuteras och inkluderas i förhandlingsdokumentet vid ett senare tillfälle och är således inte föremål för behandling vid allmänna rådet i november. EU:s egna medel och övriga inkomster behandlas i vanlig ordning inom ramen för ECOFIN.

Efter diskussionen vid allmänna rådet i november avser ordförandeskapet vidarebefordra förhandlingsdokumentet till Europeiska rådets möte i december för att därefter tas vidare av det rumänska ordförandeskapet efter årsskiftet.

Vid allmänna rådets möte i maj, juni, september och oktober framförde regeringen positioner i linje med Sveriges övergripande målsättningar inför förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram:

1. När Storbritanniens bidrag försvinner behöver budgeten minska med lika mycket. Regeringen vill därför sätta ett utgiftstak som inte överstiger 1 % av EU:s BNI.
2. Den svenska avgiften ska även hållas nere. Det vill regeringen främst göra genom att minska storleken på budgeten och värna den andel Sverige ska betala.
3. Regeringen vill se en modern budget med omprioriteringar till fördel för gemensamma åtgärder som säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning, miljö och klimatomställning. Detta ska ske genom minskade anslag för jordbruksstöd och strukturfonder.
4. Det ska även kosta att inte ta ansvar. Länder som inte tar sitt ansvar i migrationspolitiken eller inte respekterar gemensamma värden ska inte kunna få tillgång till stöd från EU på samma sätt som idag.
5. Regeringen vill se en mer effektiv kontroll av hur EU- medel används. Med en minskad budget blir det ännu viktigare att pengarna används på rätt sätt.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen avser att verka för att svenska intressen i enlighet med de med riksdagen sedan tidigare förankrade ståndpunkterna återspeglas i det framtida förhandlingsdokumentet. Regeringen avser verka för att exempelvis följande frågor och skrivningar får genomslag och tydliggörs i förhandlingsdokumentet:

- vikten av rättvis bördefördelning.
- att excellenskriteriet bör vara styrande för fördelning av medel avseende forsknings- och innovation inom Horisont Europa inom rubrik 1 (inre marknad, innovation och digitalisering).
- att vad gäller rubrik 2 (sammanhållning och värden) inte stödja övergångsarrangemang och säkerhetsnät.
- att vad gäller rubrik 3 (naturresurser och miljö) den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) ska minskas väsentligt och på ett sätt som säkerställer en effektiv jordbruks- och landsbygdspolitik som bidrar till en konkurrenskraftig och hållbar jordbrukssektor och till att gemensamma klimat- och miljömål nås. Att rätten att söka asyl och principen om non-refoulement inom rubrik 4 (migration och gränsförvaltning) tydliggörs.
- att vad gäller rubrik 5 (försvar och säkerhet) verka för att svenska försvarsindustriföretags möjligheter till deltagande samt meritbaserade urval inte ska omöjliggöras i den Europeiska försvarsfonden (EDF).
- att i fråga om rubrik 6 (grannskapet och omvärlden) bör fattigdomsbekämpning vara en grundläggande del och mål i förslaget, samt att det bör framgå vilken den lägsta ODA-nivån för NDICI (instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete) bör vara.
- att i fråga om rubrik 7 (administration) de administrativa utgifterna anpassas efter Brexit genom konkreta besparingar. Att alla delar av budgeten ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa en modern och effektiv budgetram.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har behandlats i EUN den 12 oktober 2018, 14 september 2018, 19 juni 2018, 20 juni 2018, 9 maj 2018.

Icke lagstiftande verksamhet

4. Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 13 – 14 december 2018 – Utkast till anoterad dagordning

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet kommer ett utkast till kommenterad dagordning inför Europeiska rådet den 13 - 14 december att behandlas. Dagordningen har ännu inte delgivits medlemsstaterna. På basis av tidigare uppgifter, kan ER förväntas behandla migration, säkerhet och försvar och EU:s fleråriga budget.

Förslag till svensk ståndpunkt

Den kommenterade dagordningen har ännu inte delgivits medlemsstaterna.

5. Europeiska planeringsterminen 2019 - Färdplan

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Det nuvarande och inkommande ordförandeskapet förväntas presentera en planeringsöversikt (färdplan) för den europeiska terminen 2019. Färdplanen har ännu inte delgivits medlemsstaterna.

Den europeiska terminen är det ramverk inom EU som syftar till att öka samstämmigheten i rapporteringen och granskningen av medlemsstaternas

åtgärder inom ramen för EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi (Europa 2020), stabilitets- och tillväxtpakten samt förfarandet för övervakning av makroekonomiska obalanser.

6. Lagstiftningsplanering - Kommissionens arbetsprogram 2019

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid Allmänna rådet den 12 november avser kommissionen att presentera sitt arbetsprogram för 2019. Kommissionen presenterar årligen ett arbetsprogram som anger politiska prioriteringar samt initiativ som kommissionen avser att presentera under det kommande året. Detta arbetsprogram är det femte och sista arbetsprogrammet för nuvarande kommission.

Arbetsprogrammet för 2019

Den 23 oktober presenterade kommissionen sitt sista arbetsprogram för mandatperioden. Arbetsprogrammet bär titeln ”Hålla vad vi lovar” och innehåller endast 15 nya initiativ och ytterligare tio nya utvärderingar för att se över den befintliga lagstiftningen och säkerställa att den fortfarande är ändamålsenlig. Kommissionen vill även dra tillbaka eller upphäva 17 tidigare förslag och befintlig lagstiftning.

När det gäller innehållet i arbetsprogrammet kommer kommissionen att utvärdera investeringsplanen för Europa och lägga fram ett diskussionsunderlag om ett hållbart EU för framtidens generationer. Kommissionen avser även att presentera en samordnad plan för utvecklingen av artificiell intelligens, en handlingsplan om desinformation och en rekommendation om att inrätta europeiska elektroniska patientjournaler. Ett meddelande väntas som adresserar några av de återstående hindren på den inre marknaden och åtgärder för att avlägsna dem. Även en strategi för hormonstörande ämnen väntas.

För att fullborda energiunionen och hantera klimatförändringarna kommer kommissionen att lägga fram en långsiktig strategi för att minska utsläppen

av växthusgaser. Kommissionen kommer även att presentera rapporter om tillståndet i energiunionen och handlingsplanen om batterier. Vidare förordar kommissionen en att omröstningar sker med kvalificerad majoritet inom energi- och klimatpolitik, skattepolitik och socialpolitik. Som tidigare utlovats kommer kommissionen att ytterligare förstärka ramverket för rättsstatsprincipen och eurons internationella roll, rapportera om läget för ömsesidighet i fråga om viseringar och lägga fram idéer för kommunikation om EU. EU-rätten behöver även anpassas på grund av brexit. Kommissionen ska också anpassa energieffektivitetsmålen till ett EU med 27 länder, ändra reglerna för visum för brittiska medborgare efter brexit och före slutet av 2018 lägga fram de delegerade akter och genomförandetakter som behövs.

Vid Allmänna rådet den 11 december kommer rådet att besluta om den gemensamma förklaringen som de tre institutionerna skriver under.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar i stort kommissionens arbetsprogram för 2019. Det är positivt att kommissionen fullföljer de åtaganden som aviserats för deras mandatperiod. Stort fokus för arbetet under nästkommande år bör ligga i att avsluta pågående förhandlingar. Det är därför naturligt att kommissionen presenterar färre förslag detta år. Flera av de nya initiativ som kommissionen presenterar är särskilt positiva då de ligger inom ramen för regeringens övergripande EU-prioriteringar, exempelvis meddelandet om den inre marknaden, digitala inre marknaden, förstärkningen av rättsstatens principer och EU:s långsiktiga klimatstrategi. Även frågorna om energiunionen och energieffektivisering kopplat till brexit är positiva. Regeringen välkomnar även initiativet om hormonstörande ämnen men saknar dock några förslag som kommissionen tidigare aviserat gällande kemikalier och cirkulär ekonomi. När det gäller initiativ om övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet på flera områden innebär det en övergång till ett nytt beslutsförfarande och bör analyseras noggrant. Regeringen anser att det är särskilt viktigt att värna möjligheten att ha maximal påverkan på beslut vad gäller skatte- och sociala frågor.

Varje enskilt initiativ som presenteras måste dock bedömas och beredas på sina egna meriter när förslagen väl lagts. Regeringen kommer därför att få

anledning att återkomma till riksdagen allt eftersom de enskilda lagstiftningsinitiativen presenteras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

EUN inför Allmänna rådet i september 2018, samt överläggning i utrikesutskottet den 6 november 2018.

7. Subsidiaritetspaketet

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Kommissionen publicerade den 23 oktober 2018 ett meddelande i vilket det redogörs för hur subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ska vägleda arbetet framöver samt hur principerna kan stärkas ytterligare i EU:s beslutsfattande. Meddelandet är en uppföljning av det arbete som gjorts av arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och att ”göra mindre men göra det effektivare”. Arbetsgruppen presenterade ett antal rekommendationer i en rapport 10 juli 2018.

Kommissionen avser nu bl.a. att införa en schematisk bedömningsmodell i syfte att bidra till en gemensam och enhetlig metod för att bedöma ett förslags eller initiativs förenlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Vidare tänker kommissionen verka för att underlätta för de nationella parlamenten att mer effektivt kunna kontrollera tillämpningen av subsidiaritetsprincipen. Kommissionen har också tankar kring att utvidga REFIT-plattformens nuvarande fokus på regelbörda till att också omfatta subsidiaritets och proportionalitetsfrågor liksom att öka deltagande av lokala och regionala myndigheter i lagstiftningsförfarandet. Avslutningsvis uppmuntrar kommissionen de övriga institutionerna att vid ordförandeskapet Österrikes konferens i Bregenz i november att göra egna åtaganden för att bidra till det övergripande målet om bättre lagstiftning.

I samband med att meddelandet om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna publicerade också kommissionen sin årsrapport 2017 om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Sammanfattningsvis var subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna centrala frågor i lagstiftningsdiskussionerna under 2017.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Meddelandet och årsrapporten har inte tidigare behandlats i riksdagen.

8. Årliga dialogen om rättsstatens principer

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Genom slutsatser vid allmänna rådet i december 2014 etablerades rådets dialog om respekt för rättsstatens principer internt i EU. Tre dialoger har hittills hållits. Teman har varit respekten för rättsstatens principer i digitaliseringens tid respektive relaterat till migrationskrisen samt utmaningar för mediemångfald och rättsstaten. Vid GAC den 15 november 2016 antogs slutsatser enligt vilka rådsdialogen behöver fortsätta och stärkas genom en både tätare och mer strukturerad dialog. I slutsatserna förutses också en ny utvärdering 2019, som ska ta ställning till om dialogen bör omvandlas till en årlig s.k. peer review. Det österrikiska ordförandeskapet har valt att fokusera årets dialog på temat förtroende för offentliga institutioner.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer de årliga dialogerna för att stärka rättsstatens principer i EU och anser det viktigt att de lyfter verkliga problem och utmaningar inom ramen för slutsatserna från 2014. Regeringen kan även stödja ordförandeskapets val av tema. Regeringen ser det som positivt att medlemsstaterna diskuterar hur man kan öka tilliten till offentliga

institutioner såsom domstolar och myndigheter. Regeringen anser att det finns ett naturligt samband mellan ett stärkande av rättsstatens principer och ökat förtroende för offentliga institutioner.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Den årliga dialogen om rättsstatens principer behandlades senast i EU-nämnden den 13 oktober 2017.

9. Rättsstatens principer i Polen / Artikel 7(1) FEU motiverat förslag – Utfrågning av PL

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet i Allmänna rådet den 12 november 2018 avser kommissionen uppdatera rådet om läget vad gäller förfarandet mot Polen inom ramen för artikel 7(1) EU-fördraget.

Kommissionen valde att aktivera artikel 7.1 i EU-fördraget gentemot Polen genom motiverat förslag den 20 december 2017. I det motiverade förslaget redogör kommissionen för sina farhågor avseende rättsstatens principer i Polen. Kommissionen pekar på följderna av de många lagar som antagits under en period av två år och som påverkar rättssystemets struktur i Polen. Lagändringarna och deras kombinerade effekter bedöms enligt kommissionen utsätta rättsväsendets oberoende och maktindelningen i Polen för allvarliga risker, och därmed leda till en klar risk för att Polen allvarligt åsidosätter rättsstatens principer som avses i artikel 2 i EU-fördraget.

Sedan årsskiftet har dialogen mellan den polska regeringen och kommissionen intensifierats. Den polska regeringen har lämnat ett formellt svar till kommissionen i vilket den polska regeringen redogör för bevekelsegrunderna för rättsreformerna och sin syn på reformernas effekter. Det polska parlamentet har även antagit ett antal lagändringar som syftar till att efterkomma kommissionens rekommendationer. Kommissionen

välkomnade vid mötet i Allmänna rådet den 14 maj 2018 de polska åtgärderna men framhöll att fler åtgärder skyndsamt behövde vidtas för att undanröja risken för ett allvarligt åsidosättande av rättsstatens principer. Eftersom dessa åtgärder inte vidtogs föreslog kommissionen rådet att vid allmänna rådet den 26 juni ”höra” Polen i enlighet med artikel 7.1 i EU-fördraget, vilket också gjordes. Utfrågningen fortsatte sedan vid Allmänna rådets möte den 18 september. Vid allmänna rådets möte den 16 oktober informerade kommissionen om läget och avser nu ge ytterligare en lägesuppdatering vid Allmänna rådet 12 november.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan om rättsstatens principer i Polen behandlades senast i EU-nämnden den 12 oktober 2018.

10. EU:s värderingar – Ungern - Artikel 7(1) FEU motiverat förslag

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet i Allmänna rådet den 12 november 2018 kommer rådet få en uppdatering av läget vad gäller förfarandet mot Ungern inom ramen för artikel 7(1) EU-fördraget.

Bakgrunden till behandlingen är att Europaparlamentet den 12 september röstade för ett motiverat förslag till rådet att aktivera artikel 7(1) mot Ungern. Europaparlamentet menar att det finns en klar risk att Ungern åsidosätter EU:s grundläggande värderingar. Bland annat har Europaparlamentet uttryckt oro vad gäller rättsväsendets oberoende, korruption, religionsfrihet, föreningsfrihet och yttrandefrihet m.m. Det österrikiska ordförandeskapet informerade om läget vid Allmänna rådets möte den 16 oktober och avser nu ge ännu en lägesuppdatering.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan om rättsstatens principer i Ungern behandlades senast i EU-nämnden den 12 oktober 2018.

11. Övriga frågor

-